

Universal Declaration of Human Rights - Themne

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Maṣhelɔ Ma Anɣəm ɲa Rɔru Ta Amari Ma Rɔwuni Kəpet

KɔWASƏR ANKAN

Ɔwa ta salata kɔsɔthnɛ ayiki a komɔnɛ an ɣəm akəpet, ɔwa yi amari məthənɔnɛ a komɔnɛ ɲa-e, ɲa yi anɣbeth ɲa rɔwankom, mɔlompi, yi mɔthɔfəl ka nɔru.

Ɔwa, ka kɔlɔ agbɔp yi kɔsay amari ma anɣəm akəpet mɔ po kɔlɔ kɔdifəthɔnɛ lke po ləsər tɔtemp ta anɣəm akəpet, ɔwa kə po kɔlɔ ka rɔru lre, pə yi nanɣɔ anɣəm akəpet manɣa nan rɔwankom ra kɔfɔf, kɔlɔɲ edina, kəte ba rənes kəpa ye, anɣe ɲa tha yi mɔfela ma anɣəm akəpet thɔɲ be nɔru. Ɔwa ɔ fisa ti, kɔmɔ a te gbɔndar anɣəm rə tɔy o tɔy be mə ɔɲ ɲa an thɔlɔthɔnɛ tə kəfumpər anɣe bət anɣɔsɔ mə thɔlər ɲa-e, ɔwa tɔsoma, a yi təkə bot ethɔ məkunkəla ɲa-e.

Ɔwa a yi təkə sakəthi akɛra lke dər o dər, təkə ɔɲ tɔthɔf ta rɔru be təmanɛ. Ɔwa tɔsoma anɣəm ɲa tɔthɔf be an wopɔnɛ ka rɔru, an bot ka mɔsekrɔnɛ man təkə beɲ kɔmɔ an gbasi ɔfu fəlen malane ma kɔsɔɲ anɣəm akəpet amari akomɔnɛ ɲa, ka ayiki yi to wuni kəpet ɔ yi-e, kəpa runiɲanɲi, yi bom ɲan a thənɔnɛ. Ɔwa an beɲ təkə səkl ro di rɔwankom yi mayi mɔkolo mɔ anɣəm akəpet.

Ɔwa rokɔm kati be tɔthɔf lte yi ka anɣnənki anɣe, təsɔnɛ kəpa, tɔ tə wopɔnɛ rəkin yi tɔthɔf ta rɔru tək sakəthi yi kəwop amari a komɔnɛ anɣəm akəpet yi tɔwankom tɔɲ.

Ɔwa anɣo beɲ tə kəyi kɔsɔthnɛ amari lme yi rɔwankom lre, ɔl yi anɣkolo ɲa mɔsekrɔnɛ lme.

Tɔsoma Akamathɔ ka Anɣəm ɲa Rɔru kə Thɔsa

Akɛra lke kəpa :

Maṣhelɔ ma kɔsɔɲ amari a komɔnɛ anɣəm akəpet lme, mɔ yi ɔtəml wa wuni o wuni yi ka tɔthɔf ta rɔru be kɔmɔ wuni o wuni, anɣbɔp o gbɔp ka rɔru, ɔ yi təkə bot mɔsekrɔnɛ lme rə mɛrɔ lɔkɔ be, rə kəthəkəsɔ anɣəm akəpet kɔmɔ an səkl kɔyikis amari a komɔnɛ anɣəm akəpet yi tɔwankom tan ro di, kəɔɲ ka anɣ yi ka tɔthɔf ro kor yi anɣe yi ka tɔthɔf təbrɔɲ. Kɔmɔ anɣəm be ka rɔru an wop mɔsekrɔnɛ lme. Ɔwa kɔmɔ an sɔthnɛ, yi kəwop mɔsekrɔnɛ lme kəɔɲ ka anɣəm ɲa tɔthɔf yi ka anɣnənki anɣe yi kəɔɲ ka anɣəm be man kaman-e :

1. Anɣsəkəl ɔtɔɔkɔ

A kom anɣəm akəpet be ɲa athənɔnɛ yi rɔwankom. Ɔwa an ba məmari məthənɔnɛ. Ɔwa an ba məfith yi təkəhemp. Chiyan, an yi təkə gbasi anɣkos ɲan mɔ kəpa ɲa təkɔm.

2. Anɣsəkəl bekl mɔlɛɲ

Wuni o wuni ɔ ba mari ma rɔwankom, yi mɔmari a bot ka mɔsekrɔnɛ lme, kama a te say kɔ tɔ lɔbɔnshɔ, mɔyi ma anɣdɛr ɲɔɲ, kəpa uwan duni thalɔm wunibom, sɔthlɔm ɔtənt mɔɲ fɔf, anɣdina mɔɲ tɔɲ, thalɔm kəpa anɣbɔp an yi, təkə lte mɔ wop ka amɛrɔ ɲɔɲ, anɣthɔf ɲɔɲ, thalɔm anɣbɔnshɔ ɔ wur, tə mɔnɛ, ta ro a kom kɔ-o, yi mətəma ɔ-e. Rodi kati sɔ, a ye təkə ɔɲ kɔ agbɔy tə kəpa anɣbɔp anɣe rɔ yi, amari ɔ təml, thalɔm mɔtəml ma anɣthɔf, thalɔm anɣbɔɲ ɔwuni ɔ yi-e, thalɔm kəpa anɣthɔf anɣe po chiya ka anɣyethɛ ɲati, thalɔm a tan ɲi mɔshehɛkɛ, anɣyi ro ratha ka lthɔf lɔm, thalɔm an bayɛ lte ma ɔɲ ka anɣyethɛ ɲate.

3. Anɣsəkəl bekl məsas

Wuni o wuni ɔ ba amari ta anɣsəm ɲɔɲ, rɔwankom rɔɲ yi kɔfɔsɔ anɣsəm ɲɔɲ.

4. Aḡsəkəl beka mɔŋlə

A ye sɔ təkə wop wuni rətar, thalɔm kəyis kɔ məshekɛ. A ye sɔ təkə wop wuni, kəthila atar də roŋ o roŋ. Kəthila aŋfəm ka ratar a yi təkə gbɛŋe ki.

5. Aḡsəkəl beka tamath

A ye təkə thɔlɔr, kəsɔmpar, thalɔm kəgbalo wuni ka aḡfɔsɔ rəkɔm.

6. Aḡsəkəl beka tamthurukin

Wuni o wuni ɔ ba amari mɔŋ a yi təkə sɔŋ kɔ kətanŋɔnɛ ka aŋthɔ-e.

7. Aḡsəkəl beka tamthəderəŋ

Aŋfəm ɔkəpet a thənɔnɛ teri ro der ka aŋthɔ. ɔwa aḡ ba amari ma kɔmɔ aŋthɔ aḡ gbəpər ŋa. ɔwa aḡ ba amari ma kɔmɔ aŋthɔ aḡ bum ŋa kəwɔr ka aḡe mə yɔ ŋa aḡgbɔy; ta aḡe məshim masekranɛ amɛ, thalɔ m təkə yɔ aŋfəm alɔm aḡ ləsər masekranɛ amɛ.

8. Aḡsəkəl beka tamthəɛsas

Wuni o wuni ɔ ba amari kɔmɔ a thonkanɛ kɔ ta bepi wuni o wuni ɔ kəthi kɔ amari mɔŋ ka rəwuni kəpet kətanŋɔnɛ ka aḡ thɔ.

9. Aḡsəkəl beka tamthəɛŋanɛ

A ye təkə barkar wuni ka aḡfɔsɔ. A ye təkə bot kɔ der ɔfenɔnɛ thalɔm kəfitha kɔ rəthɔf ɔtel ka mɔ te mɔ yema.

10. Aḡsəkəl beka tɔfɔt

A yi təkə sɔŋ wuni o wuni ɔfɛɛ ɔthənɔnɛ suɔ kɔ eləŋs ka aḡbare ŋa aḡthonkas gberkethe mə te yɔ aḡgbɔy ka kəgbəngbən amari mɔŋ yi aḡgbethe ŋɔŋ, yi mɔləs thalɔm tɔləs a pa tɔ yɔ-e.

11. Aḡsəkəl beka tɔfɔt ŋin

1. ɔwa wuni o wuni a po bot ka aḡbare ŋa aḡthonkas bɛ ta mɔləs a pa mɔ yɔ-e, a ye təkə gbasi kəpa ɔte a lɔm kəpa tɔ yu-e tətəŋ, haŋ thas a po gbəngbɛŋ yi kəɔfthi ɔfthi. ɔwa a sɔŋ kɔ aḡfɛɛ ŋa kəthonka kɔmɔ ɔ kəthineka ɔte a deŋ kɔ. ɔwa thas a bəp kəpa ɔte a l m tətəŋ yenka ma wop kɔ tən.

2. ɔwa a ye təkəwop wuni ka aḡthɔ ka mɔləs amɛ pəyi ɔ botɛ ri mɔta mɔŋ, pə ka aḡthɔ ŋa aḡthɔf ŋɔŋ-o, thalɔm ɔthɔf ɔtel ka ɔlɔkɔ a yɔ mɔləs mati-e. ɔwa a ye təkə thɔlɔr wuni pə thas mɔ to a bot təkəthɔlɔr wuni məshim aḡthɔ ka aḡlɔkɔ ɔ shim aḡthɔ-ɔ.

12. Aḡsəkəl beka tɔfɔt mɔrəŋ

A ye təkə bot kəsəŋ ka aḡgbundu, aḡbɔnshɔ, mɔyira thalɔm ɔte mɔ gbal, ɔwa kəsambos ayiki tɔŋ yi aḡes ŋɔ ɔfinɔ. ɔwa wuni o wuni ba amari ma kɔ yɔ aḡthɔ aḡ chimɔ kɔ ka aḡe mə bot kɔ kəsəŋ-e.

13. Aḡsəkəl beka tɔfɔt məsas

1. Wuni o wuni ɔ ba rɔwankom ra kɔkɔnɛ ro ɔ yema yi kəbot məyira mɔŋ ro ɔ yema-e ra thɔf o thɔf.

2. ɔwa wuni o wani ɔ ba amari ma kɔtey hali ro a kom kɔ-e təkə kɔnɛ ro ɔ yema-e, thalɔm kəkɔlɔnɛ ro ɔ wur-e.

14. Aḡsəkəl beka tɔfɔt mɔŋlɛ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌgbukɛ ɔ kɔ mʌnkɛ rʌ ʌthɔf ʌɔm, kʌmʌ a te dif kɔ.

2. ɔwa a ye təkə nɔy kɔ ʌmari ʌme ta salata ɛfɔf ɛyay yay, thalɔm rə tətək təlɔm tə wɔŋ rʌpɔlitikis, thalɔm tətək te ləsər mʌthank ma ʌŋyunaɣtɛd Neshɔn.

15. ʌŋsəkəl bɛkʌ tɔfɔt tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkŋ yirʌ ka ʌŋthɔf ŋɔŋ.

2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kʌthi ɔkos kɔŋ ʌmari ma kayi ukin ka ʌŋthɔf ŋɔŋ, thalɔm kəbɛnt kɔ kʌmʌ ɔ te shinkar kayi ukin ka ʌŋthɔf ɔ te yema.

16. ʌŋsəkəl bɛkʌ tɔfɔt tamthrukin

1. ʌŋfəm aruni yi ʌŋfəm abom po tɛna-e, ʌŋ ba mʌri təkə nʌntʌnɛ mɔ to ʌŋ yema-e; təkə te kəlɛnɛ tʌ ʌɔɔnshɔ, ʌŋthɔf, thalɔm ʌŋdina kʌmʌ ʌŋ tɔpi tʌlek tʌŋ.

2. ɔwa a ye təkə nɔt wuni kə kɔnɛ balʌ ka ɔwe ɔ te yema. ʌŋ mənʌntʌnɛ-e, ʌŋ yi təkə bɛŋ ka mʌyema maŋ.

3. ɔwa mʌ pəyi rʌlek ra mʌyira rʌ yi kʌboth ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ ka mʌyiranɛ-e, ʌŋə ka ʌkəlɔŋ bɛ yi ka ʌŋthɔfɛ, a yi təkə bum ŋa dɛ rɔŋ o rɔŋ maŋ yema yʌtha-e.

17. ʌŋsəkəl bɛkʌ tɔfɔt tamthɛdɛrɔŋ

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari təkə ba ʌkɛŋ kɔŋ kɔn son. ɔwa ɔ gbəli sɔ kʌl ba ʌkɛŋ yi afəm ʌɔmŋ.

2. ɔwa wuni ɔ baye mari təkə kʌthi kɔ ki rʌ fɔsɔ rəkom.

18. ʌŋsəkəl bɛkʌ tɔfɔt tamthɛsas

Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma rʌwankom ra kʌtəmtəmɛ to ɔ yema, ɛnanɛ yɔŋ yi ʌŋdina ɔ yema wɔp-e. Wa ɔ ba ʌmari ma kʌshinkar ʌŋdina ɔ yema, yi mʌlanɛ mɔŋ. ɔwa ɔ ba rʌwankom ra kʌthəksʌ, kʌbʌtho, kʌtʌŋʌŋɛ yi kəthəksʌ mʌlanɛ mɔŋ pəyi kɔŋ son-o, ka ʌkəlɔŋ kəlɔŋ yi afəm ʌɔm-o, dɛr ɔgbɛrkethɛ-o, thalɔm ka ʌŋ gbundu ŋɔŋ.

19. ʌŋsəkəl bɛkʌ tɔfɔt tamthɛŋanɛ

Wuni o wuni ɔ ba rʌwankom ra ʌtɛ ɔ tɛmʌ yi kʌfɔf ʌtɛ ɔ yema-e. ɔwa rʌwankom ʌrɛ ɔ ba ri təkə bət ʌtɛ ɔ nanɛ kə tɛ bot kɔ kə sɔŋ yi kəthɛns, thalɔm kəsakəthi tɛra yi ɛtəmtəmɛ dɛ rɔŋ o rɔŋ kə təkəlɛnɛ ro ɔ yi-e.

20. ʌŋsəkəl bɛkʌ kɛgba

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌwɔp mɛgbanɛ məthɔfɔl yi kəkʌlunɛ ʌŋɛ ɔ yema-e.

2. A ye təkə fɔsar wuni kʌmʌ ɔ kəkʌlunɛ ka ʌtɛ ɔ te yema-e.

21. ʌŋsəkəl bɛkʌ kɛgba ŋin

1. Wuni o wuni ɔ ba ʌmari ma kʌgbasi ʌgbʌp ka ʌŋkwament ŋa ʌŋthɔf ŋɔŋ, kətʌŋ ka kɔŋɔŋ gbɛŋ thalɔm ka ɔwe ɔ thithe.

2. ʌŋkwamɛnt ʌŋ yi təkətʌŋʌnɛ ʌtɛ ʌŋfɛm ʌŋ yema-e. ɔwa mʌyema ʌmɛ ʌŋ tɛ tɔrinɛ ŋʌ ka kʌtɛntɛ thith ʌŋɛ ʌŋ yema-e, ka ʌŋgbundu. ɔwa a ye təkə pɛnshanɛ ʌmari ma wuni o wuni po bək tɛki thith wuni-e, kama ɔ thith ɔwe ɔ yema ɔ tɛma ta ʌtɔŋ.

3. [Missing?]

22. ʌŋsəkəl bɛkʌ kɛgba mʌrɔŋ

Ɖwa ma pɛyi wuni o wuni ɔ yi kɛtɔŋ ka aŋfɛm akɛpet-e, ɔ ba amari ma kɛmɛrɛnɛ kɔ kɛmɛr pɛfisa kɔ kɛtɔŋ ka ɛmar ya aŋthɔf, ɛmar ya tɛthɔf tɛtɛl, kɛtɔŋɛnɛ ka mɔ to ɔ gbɛli tɛmɛl ukolo yi yiki kɛtɔŋ ka aŋkos nɔŋ.

23. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba ɛsas

1. Ɖwa wuni o wuni ɔ ba amari ma kɛwɔrɛk mɛpanth, rɛwankom ra kɛthith kɔ rɛmɛpanth yi ka ɔlompi wati kɛmɛl ɛtɛ pɛnshɛnɛ kɛsɔŋ wuni mɛpanth.
2. Ɖwa wuni o wuni ɔ yi tɛkɛ ba ɛrɛm ɛthɛnɛnɛ bepi aŋ yɔ mɛpath mɛthɛnɛnɛ kɛtɛ tɔ ɛgbay.
3. A yi tɛkɛ rɛm wuni o wuni ɛrɛm ɛfinɔ mɛ gbɛli sɔŋ kɔ ayiki tɔŋ ka rɛlek rɔŋ yi kɛmar mɛtɛy mɛlɔm ɔ yi tɛkɛ yɔ ka ɛkɛlɔŋ kɛlɔŋ ɔyi-e.
4. Wuni o wuni ɔ ba amari tɛkɛ kulunɛ, thɛlɔm kɛtɛpi ɛnɛnki mɛ chimɛ kɔ kɛmɛl ɔ sɔthɔ ɛrɛm ɛfinɔ ka mɛpanth mɔ wɔrɛk-e.

24. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba manɛ

Wuni o wuni ɔ ba amari ma kɛfothɛnɛ kɛwɔr kɛyɔ mɛpanth to ɔ yema. Ɖwa ɔ ba amari ma kɛsɔŋ kɔ ɛlɔkɔ mɔ fothɛnɛ ɛlɔkɔ o ɛlɔkɔ.

25. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba tamath

1. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kayi uyɛnki mɛdɛr, yi kɛbɔr kɔŋ. Ɖwa aŋ yi tɛkɛ ba ɛdi ɛbeki, ɛyɛt ɛwɔŋ, aŋsɛth kɛyi, tɔl ɛbeki, ɛmar ya aŋthɔf. Ɖwa ɔ yi tɛkɛ sɔthɔ amɛr ka ɛŋlɔkɔ mɔ tɛ yi rɛ mɛpanth-e, thɛlɔm utuy, bepi ɔ sɛkɛ ulɔrɛnɛ, thɛlɔm kɛsɛkɛ ubora, ubɛki, ɔwa sɔthɛlɔm mɛ mɔ tɛ sɔ gbɛli wɔrɛk ka aŋyɛthɛ nɔŋ.
2. Aŋkomrɛ yi aŋfɛth bɛ a yi tɛkɛ sɔŋ nɛ mɛmari mɛthɔkɔŋ. Aŋfɛth ɛŋɛ ma kom ka kɛ tɛ thɛ nɛntɛnɛ yinkɛ tɛ thɛ nɛntɛnɛŋ, a yi tɛkɛ sɔŋ nɛ ɛmar ɛthɛnɛnɛ.

26. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba tamthurukin

1. Uwath O wath ɔba amari ma k ɛyɔkɔ ɔKarɛn A yi tɛkɛ yɔ wath o wath ɔ pon kɛ kɛrɛŋ ka ɛtarɛnɛthɛ tɛfɛth. Kɛrɛ kɛthɛkɛs tɛtɔl yi kɛkɛrɛŋ kɛbɔli rɛkɔm a yi tɛkɛ sɔŋ ki ka aŋfɛth ɛŋɛ gbɛli thɛkɛs yi kɛkɛrɛŋ kati.
2. Ɖwa kakarɛŋ a yi tɛkɛ yɔ ki kɛmɛl kɛ gbɛli mɛr ɔwuni kɛmɛl ɔ kɔ rodi, tɛ kɛbɛr ɛyiki tɔŋ yi rɛwankom rɔŋ. Ɖwa kɛyi tɛkɛ gbɛli kɛrɛ kɔ kɛsɔthɛrɛnɛ ɛmɛrɛ, kɛmuyɛnɛ, kɛ kɛrɛ rɛyathki kɛtɔŋ ka tɛ bonɛ tɛ ɛrɛrɛ, aŋfɛm akɛpet, ɛdina ɛgbaske gbaske, ɔwa yi kɛ kɛrɛ mɛthɔfɛl mɔ to Aŋyɛnɛtɛd Nɛshon aŋ yema-e.
3. Aŋkomrɛ aŋ ba amari ma kɛthith kɔ kɛ karɛŋ kɛŋ yema aŋfɛth nɛŋ aŋ karɛŋ-e.

27. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba tamthɛdɛrɛŋ

1. Ɖwa wuni o wuni ɔba amari ma kɛtɔŋ mɛkur mɛ aŋfɛm nɔŋ ɛmɛ ɔ yema-e, yi ka ɛkɛlɔŋ kɛlɔŋ ɔ yi-e. Ɖ yi tɛkɛ yɛnɛthɛnɛ mɛtɛy ɛmɛ, ɔwa ɔ yi tɛkɛ mɛr kɛmɛl mɛ kɔ ro di ka mɔyɛŋ.
2. Wuni o wuni ɔ ba amari ma kɛbum mɛyi, mɛyɛt ɛmɛ ɔ bɛmpɛ yi ɛtafɛ ɛtɛ kɔnɔŋ ɔ gbɛl-e.

28. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba tamthɛrɛsɛs

Ɖwa wuni o wuni ɔ ba amari ma kɛtɔŋɛnɛ ɛŋɛ ɔ yema pɛyi ka aŋthɔf nɔŋ rɛkor-o, thɛɔm rɛ tɛthɔf tɛtɛl ro mɔ gbɛli sɔthɔ ɛŋfɛrɛ nɛ ka sɔthɔ mɛtɛy ɛmɛ bɛ a gbɛl ka mɛsɛkrɛnɛ ɛmɛ ka rɛwankom rɔŋ kɛyɛnɛŋ.

29. Aŋsɛkɛl bekl kɛgba tamthɛrɛnɛŋɛ

1. Ɖwa wuni o wuni ɔ ba ɛŋgbɛthɛ nɛ tɛkɛ mɛr ɛkɛlɔŋ kɛlɔŋ ɔ sɔthɔ rɛwankom bɛ ɔ po tɛŋɛ yi kɛwɔr nɛŋɛŋ.

2. Ɔwa hali ma apa wuni o wuni ɔ ba amari yi rawankomɔŋ, ta tɔɔ ti kɔpa ɔ yi ro ratha ka ɔ ɛŋthɔ. Ɔwa ɔ yi tɔkɔ yikis amari yi rawankom ra aŋkos ɛŋɔ. Ɔwa ɔ anfɔm ɛa rawankom.

3. Ɔwa amari ame yi rawankom ɔre, ɛ ɔŋ ye wuni mari tɔkɔ te tɔɔɔne mɔbotɔs ma Anyunayted Neshɔn.

30. Aŋsɔkɔl beka kɔgba tɔfɔt

Ɔwa ɔte yi ka mɔsekrane ame be, a ye tɔkɔ gbasi ti tɔkɔ ɔmpar ɔŋthɔf, wuni o wuni, thalɔm ɔnɔnki ɛa ɔŋfɔm, thalɔm tɔkɔ kasara amari yi rawankom yi ka mɔsekrane ame.
